

בש"פ 8606/13 - אלי אבו אל חלאוה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8606/13

לפני:

כבוד השופט א' שהם

המערער:

אלי אבו אל חלאוה

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי
מרכז-לוד, בתיק ע"ח 32978-11-13, מיום
1.12.2013, שניתנה על-ידי כב' השופטת ד' מרשק-
מרום

בשם המבקש:

עו"ד מוטי בניטה

בשם המשיבה:

עו"ד יורם הירשברג

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז (כב' השופטת ד' מרשק-מרום), בע"ח 32978-11-13, מיום 1.12.2013. בהחלטתו דחה בית המשפט המחוזי, את עררו של המבקש על החלטתו של בית משפט השלום בראשון לציון (כב' השופט ש' שטיין), בה"ת 15791-07-13, מיום 11.11.2013.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. ביום 30.6.2013, ערכה המשטרה חיפוש בביתו של המבקש, על-פי צו בית משפט, בחשד שהוחזקו במקום אמצעי לחימה שלא כדין. במהלך החיפוש, נתפס בביתו של המבקש כסף מזומן בסכום של 115,650 דולר, ו- 2,002,400 ש"ח. ביום 9.7.2013, הגיש המבקש לבית משפט השלום בקשה, כי יורה להשיב לו את הכסף שנתפס במהלך החיפוש בביתו, וביום 11.7.2013, הורה בית משפט השלום, כי הכסף ימשיך להיות מוחזק על-ידי המשטרה, עד ליום 15.8.2013. בהחלטתו, קבע בית משפט השלום, כי קיים חשד סביר שהכסף שנתפס בביתו של המבקש קשור לדבר עבירה, וכי יש לאפשר למשטרה לבדוק חשד זה. כמו כן, קבע בית משפט השלום, כי ככל שהחקירה לא תסתיים עד יום 15.8.2013, תגיש המשיבה לבית המשפט בקשה מתאימה וייקבע בה דיון במעמד הצדדים.

ביום 13.8.2013, הגישה המשיבה בקשה לבית משפט השלום להמשיך ולהחזיק בכסף שנתפס בביתו של המבקש, וביום 27.8.2013, נערך דיון בבקשה. במסגרת הדיון, הגיעו המבקש והמשיבה לידי הסכמה, שקיבלה תוקף של החלטה על-ידי בית משפט השלום, לפיה: "צו החזקת התפוס יוארך למשך 50 יום נוספים מהיום. במידה שלא יוגש כתב אישום במשך ה- 50 [יום] ויוסדר עניין העיקול לרשויות המס, ישוחרר התפוס לידי המבקש". יום לאחר מכן, בתאריך 28.7.2013, הטילה רשות המיסים עיקול על הכסף שנתפס בביתו של המבקש, באמצעות "צו עיקול נכסי חייב הנמצאים בידי צד שלישי", אותו הוציאה מתוקף סמכותה לפי סעיפים 7 ו-7ב לפקודת המסים (גבייה) (להלן: פקודת המסים). על-פי האמור בצו העיקול, החייבת שבעקבות חובה עוקל הכסף שנתפס בביתו של המבקש, היא חברה בשם "דרעד" (להלן: החברה).

ביום 22.10.2013, הגיש המבקש בקשה לבית משפט השלום, כי יורה להשיב לידיו את הכסף שנתפס בביתו. בבקשתו, טען המבקש, כי מאחר שחלפו 50 יום ממועד ההסכמה שהגיע אליה עם המשיבה, ולא הוגש נגדו כתב אישום, יש להשיב לידיו את הכסף. כמו-כן, טען המבקש, כי הצו שבאמצעותו הוטל העיקול על הכסף אינו מופנה כלפיו, אלא כלפי החברה, ועל-כן נעדר כל תוקף. ביום 11.11.2013, דחה בית משפט השלום את הבקשה, והורה, כי הכסף שנתפס בביתו של המבקש ימשיך להיות מוחזק בידי המשטרה. בהחלטתו, קבע בית משפט השלום, כי לא התמלא התנאי שעניינו הסדרת העיקול לרשויות המס, עליו הוסכם בין הצדדים, על-מנת שהכסף שנתפס בביתו של המבקש יוחזר אליו. אשר לטענה, לפיה העיקול שהטילה רשות המיסים אינו תקף לגבי המבקש, מן הטעם שהוא אינו מופנה כלפיו, אלא כלפי החברה, קבע בית משפט השלום, כי:

"טענתו המשתמעת של המבקש, אף שלא נטענה במפורש בדיון, לפיה, כאשר הגיע להסכמה באשר להסדרת העיקול כתנאי להחזרת הכסף שנתפס הוא לא ידע כי הצו הוצא או יוצא כנגד החברה, הינה טענה מתחכמת ומתממת שאינה משקפת ההסכמה האמיתית אליה הגיעו הצדדים."

עוד קבע בית משפט השלום בעניין העיקול שהטילה רשות המיסים, כי: "עולה בעליל, כי נושא העיקול לרשויות המס, הוא העיקול המדובר, ושעליו הוסכם בין הצדדים בהעדר צו עיקול אחר". כמו-כן, עמד בית משפט השלום על היחסים בין המבקש לבין החברה, וקבע, כי "למבקש קשר אמיץ עם חברת דרעד, כמי ששימש אחד מבעליה ואחד ממנהליה". לפיכך, קבע בית משפט השלום, כי הכסף שנתפס בביתו של המבקש כפוף לצו העיקול שהוצא לגביו על-ידי רשות המיסים, וכי צו עיקול זה הוא הבסיס החוקי להמשך תפיסת הכסף על-ידי המשטרה.

3. המבקש הגיש ערר על החלטתו של בית משפט השלום, לבית המשפט המחוזי מרכז, וביום 1.12.2013,

נדחה הערר. בהחלטתו, קבע בית המשפט המחוזי, כי לא הוסדר עניין העיקול שהטילה רשות המיסים על הכסף שנתפס בביתו של המבקש, ועל-כן לא התקיים התנאי, עליו סיכמו הצדדים להשבת הכסף לידי המבקש. בית המשפט המחוזי עמד על-כך, כי בית משפט השלום הגיע למסקנה, כי קיים קשר ברור בין המבקש לבין החברה, וכי צו העיקול שהטילה רשות המיסים, הוא צו העיקול שדובר עליו במסגרת ההסכמה מיום 27.8.2013. לפיכך, קבע בית המשפט המחוזי, כי צדק בית משפט השלום משקבע שכל טענה לגבי היעדר קשר בין הסכמת הצדדים לצו העיקול, היא בגדר טענה מיתממת. בהתאם לכך, הוסיף וקבע בית המשפט המחוזי, כי בדין החליט בית משפט השלום, כי רק כאשר יוסדר עניין העיקול שהטילה רשות המיסים, יהיה על המשטרה להשיב למבקש את הכסף שתפסה בביתו. כמו כן, ציין בית המשפט המחוזי בהחלטתו, כי בדיון שנערך בפניו נכח גם נציג מטעם רשות המיסים, אשר אישר, כי המבקש מוזמן למשרדי הרשות על מנת להסדיר את עניין העיקול. בית המשפט המחוזי הביע את דעתו, כי כך ראוי שהמבקש יעשה.

בקשת רשות הערעור

4. ביום 22.12.2013, הגיש המבקש, באמצעות עו"ד מוטי בניטה, בקשת רשות ערעור לבית משפט זה. בבקשתו חזר המבקש על אותן טענות, אשר הועלו בפני הערכאות הקודמות. לטענת המבקש, משאין לו עצמו כל חוב ברשות המיסים, ומשצו העיקול שהוציאה רשות המיסים אינו מופנה כלפיו, אלא כלפי החברה, לא היה בית משפט השלום מוסמך להורות כי הכסף שנתפס בביתו יישאר בידי המשטרה. לגישת המבקש, החלטתו של בית משפט השלום עומדת בניגוד להסכמות שאלהן הגיע עם המשיבה, בדיון מיום 27.8.2013. עוד נטען על-ידי המבקש, כי אין זה מתפקידו של בית משפט הדן בבקשה להחזרת תפוס, לעסוק גם בנושא הנוגע לעיקול שאינו על שמו של המבקש. כמו כן, גורס המבקש, כי כל מסמך שהוגש לאחר הסכמת הצדדים מיום 27.8.2013, אינו רלבנטי לעניין הסכמה זו, ועל-כן שגה בית משפט השלום משנדרש לצו העיקול שהוגש לו על-ידי המשיבה. לבסוף, נטען על-ידי המבקש, כי הוא כבר אינו מורשה חתימה בחברה ואין ביכולתו להסדיר את חובותיה. לפיכך, הוא טוען, כי החלטתו של בית משפט השלום מונעת ממנו מלשחרר את הכסף שנתפס בביתו במסגרת הליך אזרחי. לאור האמור לעיל, התבקשתי ליתן למבקש רשות ערעור.

תגובת המשיבה לבקשת רשות הערעור

5. ביום 8.1.2014, הגישה המשיבה, באמצעות עו"ד יורם הירשברג, את תגובתה לבקשת רשות הערעור. לטענת המשיבה, דין בקשת רשות הערעור להידחות, מן הטעם שהיא אינה מגלה כל שאלה משפטית בעלת חשיבות ציבורית כללית המצדיקה מתן רשות ערעור. כמו כן, טוענת המשיבה, כי המבקש הסכים לכך שהכסף שנתפס בביתו יוחזק על-ידי המשטרה עד להסדרת העיקול שהטילה רשות המיסים, וכיום הוא מנסה לחזור בו מהסכמתו. לגישת המשיבה, גם אם נניח כי המבקש רשאי לחזור בו מהסכמתו, הרי שההליך הנכון לביטול צו העיקול, אינו במסגרת בקשה לשחרור תפוס, אלא שעל המבקש לנקוט בהליך מתאים אל מול רשות המיסים. לפיכך, מוסיפה וטוענת המשיבה, כי כל עוד לא בוטל צו העיקול, המשטרה אינה רשאית לפעול בניגוד אליו ולמסור למבקש את הכספים המוחזקים בידה.

דיון והכרעה

6. לאחר שעיינתי בבקשה לרשות ערעור ונספחיה, נחה דעתי כי דינה של הבקשה להידחות.

7. הלכה מושרשת וידועה היא, כי בקשות רשות ערעור תתקבלנה רק לעיתים נדירות בהן מעלה הבקשה שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה עקרונית, החורגת מעניינם של הצדדים, או במקרים בהם מתעורר חשש לעיוות דין או אי-צדק שנגרמו למבקש (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 7675/13 סעפין נ' מדינת ישראל (26.1.2014); 7481/13 אולוס נ' מדינת ישראל (26.1.2014)). עניינו של המבקש אינו עומד בתנאים אשר פורטו לעיל, לשם קבלת רשות ערעור בפני בית משפט זה.

עניינה של בקשת רשות הערעור הוא בטענות שמעלה המבקש נגד החלטת הערכאות הקודמות, לפיהן רשאית המשטרה להמשיך ולהחזיק בכספים שנתפסו בביתו של המבקש, עד אשר יוסדר עניין העיקול שהטילה רשות המיסים – וזאת גם אם המבקש אינו החייב, שבגין חובו עוקלו הכספים. המבקש מנסה להיתלות בהסכמה, שאלה הגיע עם המשיבה, ולטענתו עולה ממנה תנאי, לפיו המשטרה תוכל להמשיך להחזיק בכספים שנתפסו בביתו רק כל עוד העיקול המוטל עליהם על-ידי רשות המיסים הוא בגין חוב של המבקש עצמו. יוצא, אפוא, כי בקשתו של המבקש עוסקת, כל כולה, בשאלת פרשנותו של ההסכם, שאליו הגיע עם המשיבה. משאלו הם פני הדברים, ברי כי בקשת רשות הערעור אינה מעלה כל שאלה משפטית או ציבורית רחבת היקף החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים, והיא אינה מצדיקה מתן רשות ערעור "בגלגול שלישי" (השוו, רע"א 403/02 חן נ' מהרדד (7.4.2002); רע"א 10231/04 טרוים נ' גאידמק (28.10.2004); וכן, רע"א 4726/13 אברמובסקי נ' דורון (4.8.2013)). כמו כן, לא מצאתי כי מדובר באותם מקרים חריגים העולים כדי אי-צדק או עיוות דין שנגרמו למבקש. לפיכך, דין הבקשה להידחות מטעם זה בלבד.

8. למעלה מן הנדרש, אתיחס בקצרה גם לגופם של דברים. סעיף 7ב(1)(א) לפקודת המסים מחייב צד שלישי המחזיק בנכס שהוטל עליו עיקול למסור לידי פקיד הגבייה את הנכס המעוקל, במועד ובמקום שקבע פקיד הגבייה בצו העיקול. חובה זו אף מגובה בסנקציה, הקבועה בסעיף 7ב(2) לפקודה, לפיה מחזיק בנכס מעוקל, אשר פועל בניגוד להוראות סעיף 7ב(1) או מוציא מידיה את הנכס המעוקל "ללא הצדק סביר", עלול להידרש לשלם את החוב שבגיניו עוקל הנכס. מכאן עולה, כי מרגע שהטילה רשות המיסים עיקול על הכספים שנתפסו בביתו של המבקש, לא הייתה המשטרה רשאית להשיב כספים אלו לידיה של המבקש ללא "הצדק סביר", וזאת ללא קשר לשם החייב הרשום בצו העיקול (השוו, רע"א 1016/08 ע.א.מ. קונדוס בע"מ נ' אגס ירוק מסחר ושירותים בע"מ (14.1.2010); וכן, רע"א 2598/08 בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ נ' שפירא (23.11.2010), בפסקה כ"ח לפסק דינו של השופט א' רובינשטיין).

9. בדיון שנערך בפניו ביום 27.8.2013, נדרש בית משפט השלום לשאלת המשך החזקת הכספים שנתפסו בביתו של המבקש על-ידי המשטרה, ונתן תוקף של החלטה להסכמת הצדדים בנדון. בהתאם להסכמה זו, הסדרת עניין העיקול שהטילה רשות המיסים על הכספים שתפסה המשטרה, היא תנאי מוקדם להשבתם לידי המבקש. בבקשתו, מנסה המבקש לקרוא לתוך תנאי זה, תנאי נוסף, לפיו החוב שבגיניו יעוקלו הכספים נדרש להיות חוב שלו לרשות המיסים, ולא חוב של החברה. ואולם, מלשונה של ההסכמה, כפי שהיא משתקפת בפרוטוקול הדיון, לא ניתן ללמוד על קיומו של תנאי מעין זה. יתר על כן, בית משפט השלום כבר קבע בעניין זה, כי העיקול שהטילה רשות המיסים, הוא אותו עיקול שעליו דובר במסגרת הסכמת הצדדים, ונראה כי אין כל בסיס לפרשנות שהמבקש מנסה ליתן להסכמה האמורה. קביעה זו מבוססת על התרשמותו הישירה של בית משפט השלום מההסכמות שהתגבשו בין הצדדים, כפי שאלה הוצגו על-ידם במסגרת הדיון שנערך בפניו ביום 27.8.2013, וכן על הקשר הכללי של אותו דיון. כידוע, אין זו מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בקביעות עובדתיות מעין אלו (רע"פ 8094/12 אבו טיר נ' מדינת ישראל (7.1.2014), בפסקה 20 לפסק דיני; ע"פ 483/13 פלוני נ' מדינת ישראל (7.1.2014), בפסקה 18 לפסק דיני). יתר על כן, המבקש לא הציג כל ראיה אשר יש בה כדי לתמוך בפרשנות, המוצעת על-ידו להסכם שהגיע אליו עם המשיבה. מהאמור לעיל עולה, כי אין מקום להתערב בממצאיהן ובמסקנותיהן של הערכאות הקודמות, ככל שהדבר נוגע למשמעותה של

ההסכמה, שהתגבשה בדיון מיום 27.8.2013.

10. עולה מהמקובץ, כי טענתו של המבקש, לפיה אין תוקף לעיקול לגביו, מאחר שהוא לא הוטל בגין חוב שלו עצמו לרשות המיסים, משוללת כל יסוד. כמו כן, אין ממש גם בטענות המבקש, לפיהן בית משפט השלום לא היה מוסמך לדון בנושא העיקול שהטילה רשות המיסים במסגרת בקשה להחזרת תפוס, ולא היה רשאי להידרש לצו העיקול שהוגש לו, לאחר שניתנה להסכמת הצדדים תוקף של החלטה. ההיפך הוא הנכון, בית משפט השלום היה מחויב להידרש לנושא העיקול שהטילה רשות המיסים, הן מן הטעם שעיקול זה מטיל מגבלה חוקית על השבתו של הכסף לידי המבקש, והן מן הטעם שעל-פי הסכמת הצדדים, הסדרת העיקול היא תנאי להשבתו של הכסף. בהקשר זה ראוי לציין, כי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, מסמך את בית המשפט להורות, כי דבר מה שנתפס על-ידי המשטרה "ימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהגו בו אחרת כפי שיורה בית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו". מובן, כי סעיף 34 הנ"ל מסמך את בית המשפט לדון, במסגרת בקשה להחזרת תפוס, גם בעניינם של נכסים תפוסים שהוטל עליהם עיקול ולתת לגביהם הוראות (השוו, בש"פ 5999/12 בנימין נ' משטרת ישראל (29.8.2012)).

11. לבסוף, ראוי לציין, כי אין ממש גם בטענת המבקש, לפיה החלטתו של בית משפט השלום מונעת ממנו להשיב לעצמו את הכספים שנתפסו בביתו במסגרת הליך אזרחי. ככל שהמבקש יהיה מעוניין לנסות להשיב לעצמו כספים אלו, יש באפשרותו לפתוח בהליך מתאים אל מול רשות המיסים להסרת העיקול - אם במטרה להוכיח כי הכספים האמורים שייכים לו, ולא לחברה, כפי שנטען בצו העיקול, ואם במטרה לנסות ולהסדיר את עניין העיקול בכל דרך אחרת שימצא לנכון. למען הסר ספק, אין באמור לעיל כדי להביע דעה בשאלה, האם ההסכמות שהגיעו אליהן המבקש והמשיבה, בדיון מיום 27.8.2013, משליכות על אפשרותו של המבקש להעלות טענות נגד העיקול שהטילה רשות המיסים.

12. לאור האמור, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, כ"ח בשבט התשע"ד (29.1.2014).

ש ו פ ט